

PEFC-ryhmäsertifioinnin kriteerit metsäkeskuksen toimialueen tasolla

Luonnos toista lausuntojaksoa varten 16.2.2009

Lausunnot ja kommentit pyydetään toimittamaan
16.3.2009 mennessä osoitteeseen:

PEFC-metsäsertifioinnin standardityöryhmä 2008-09
c/o Metsätalouden kehittämiskeskus Tapio
Martti Kuusinen
Soidinkuja 4, 00700 HELSINKI
Puh: 020 772 9050 Fax: 020 772 9008
Email: martti.kuusinen@tapio.fi

Sisältö:

1. **Johdanto: Metsätalous Suomessa**
2. **Kriteerit metsäkeskuksen toimialueen tasolla**
 - 2.1 *Lakisääteisiä vaatimuksia noudatetaan*
 - 2.2 *Metsien puusto säilyy elinvoimaisena hiilinieluna*
 - 2.3 *Puuston terveydestä huolehditaan*
 - 2.4 *Metsänuudistamisessa käytetään Suomen luontaiseen lajistoon kuuluvia puulajeja*
 - 2.5 *Energiapuuta korjataan kestävästi*
 - 2.6 *Metsäsuunnittelulla edistetään metsien kestävä hoitoa ja käyttöä*
 - 2.7 *Taimikoita hoidetaan puuntuotannon turvaamiseksi*
 - 2.8 *Yksityismetsien ensiharvennus- ja hankintahakkuita edistetään puuston kasvukunnon parantamiseksi*
 - 2.9 *Suojelualueiden suojeluarvot turvataan*
 - 2.10 *Arvokkaiden elinympäristöjen ominaisuudet turvataan*
 - 2.11 *Suoluontoa säilytetään*
 - 2.12 *Suojeltujen lajien tunnetut elinpaikat turvataan*
 - 2.13 *Säästöpuustoa jätetään uudistusaloille*
 - 2.14 *Lahopuustoa säilytetään hakkuissa*
 - 2.15 *Muuntogeenistä metsänviljelyaineistoa ei käytetä*
 - 2.16 *Kulotuksella edistetään luonnon monimuotoisuutta*
 - 2.17 *Metsätiesuunnitelmiin sisältyy ympäristöselvitys*
 - 2.18 *Vesistöjen ja pienvesien varteen jätetään puustoinen suojakaista*
 - 2.19 *Vesiensuojelusta huolehditaan kunnostusojituskohteilla*
 - 2.20 *Pohjavesien laatu turvataan metsätalouden toimenpiteissä*
 - 2.21 *Metsien hoidossa käytetään vain biologisesti hajoavia kasvinsuojeluaineita*
 - 2.22 *Työntekijöiden osaaminen varmistetaan*
 - 2.23 *Työturvallisuudesta, työhyvinvoinnista ja tasa-arvosta huolehditaan*
 - 2.24 *Työnantajavelvoitteita noudatetaan*
 - 2.25 *Metsänomistajien osaamista edistetään*
 - 2.26 *Lasten ja nuorten metsätietämystä edistetään*
 - 2.27 *Jokamiehenoikeudet turvataan*
 - 2.28 *Metsien monikäyttöedellytyksiä edistetään*
 - 2.29 *Porotalouden ja metsätalouden yhteensovittaminen*
 - 2.30 *Saamelaiskulttuurin ja saamelaisten perinteisten elinkeinojen toimintaedellytykset turvataan saamelaisten kotiseutualueella saamelaisten kestävä kehityksen mukaisesti*

1. Johdanto: Metsätalous Suomessa

(Alustava sisältö alaotsikoittain)

Suomen metsävarat

- Suomen sijainti kasvimaantieteellisesti
- Maisemarakenne (mm. pienvesien verkostot ja suhteellisen tasaiset alueet)
- Suomen metsätalousmaan osuus maa-alasta ja metsätalousmaan jakautuminen puuntuottokyvyn ym. perusteiden mukaisesti
- Suojeltujen ja rajoitetussa metsätalouskäytössä olevien metsien osuudet.
- Puuston määrä ja kasvu sekä niiden kehitys esim. 40 viime vuoden aikana
- Metsien poistuman ja puuston kasvun suhde esim. 40 viime vuoden aikana.
- Muutokset maakäyttömuodoissa ja metsäpinta-alassa esim. 40 viime vuoden aikana..
- Suomalaiset puulajit ja niiden osuudet puuston tilavuudesta ja lehtipuuston osuus alueittain
- Puuston tiettyjen ikäluokkien osuudet Etelä-Suomessa, Kainuussa ja Pohjois-Pohjanmaalla sekä Lapissa.

Metsien tilan ja metsätalouden tutkimus ja seuranta

- Suomen luonto ja metsien lajisto tunnetaan kansainvälisesti vertailtuna erittäin hyvin
- Monimuotoisuuden ja metsälajiston tutkimukseen on panostettu voimakkaasti
- Valtakunnallinen metsien inventointi
- Maan kattavat metsien tilan inventointi- ja seurantajärjestelmät (metsävarat, metsien biologinen monimuotoisuus, hakkuiden ja metsän- ja luonnonhoidon laatua kuvaavat tiedot)
- Kaupallisten hakkuiden ja metsänhoitotöiden tilastointi
- Tutkimusohjelmat, tutkimushankkeet ja temaattiset selvitykset
- Metsien suojelun valvonta alueellisella ja valtakunnallisella tasolla
- Metsänkäyttöilmoitukset

Metsäsuunnittelu

- Alueellinen sekä tila- ja omistajakohtainen metsäsuunnittelu yksityismetsissä
- Yksityismetsien metsäsuunnitelmat ja kuviokartat
- Alueelliset metsäohjelmat
- Metsävaratietojen ylläpito
- Metsähallituksen suunnittelumenetelmät (mm. GIS-pohjainen luonnonvarasuunnittelu)
- Metsälaissa lueteltujen erityisen tärkeiden elinympäristöjen sijainnin ja laadun kartoitus yksityismetsissä
- Arvokkaiden elinympäristöjen kartoitukset Metsähallituksen, metsäteollisuusyritysten ja muiden suuria metsäalueita omistavien organisaatioiden metsissä

Osallistaminen luonnonvarojen käytön suunnittelussa

- Eri intressiryhmien välinen yhteistyö (lakien, kansallisten ja alueellisten metsäohjelmien valmistelu)
- Maankäytön säätely kaavoituksella (esim. maakuntakaavat, aluekaavat, yleiskaavat), jossa sovelletaan osallistavaa suunnittelua
- Kaikkien suomalaisten oikeudet (siht. huom: ei jokamiehenoikeudet?)
- Luonnonvarasuunnittelu valtion mailla

Metsänomistus ja metsien monipuolinen käyttö

- Selkeästi määritelty ja yksiselitteinen maan/metsänomistus
- Kiinteistötiedoissa mm. kirjaukset kiinteistöihin kohdistuvista rasitteista
- Pohjois-Suomen asukkaiden ja porotalouden harjoittajien laeissa määritellyt oikeudet valtion mailla
- Saamelaiset alkuperäiskansana
- Eri metsänomistajaryhmien osuudet
- Yksityisessä omistuksessa olevien metsätilojen määrä
- Yksityisessä omistuksessa olevien metsien merkitys metsäteollisuuden kotimaan puunhankinnassa.
- Metsien monikäyttö

Metsäteollisuus

- Metsäteollisuuden merkitys ja viennin osuus tuotannosta
- Metsäteollisuuden järjestöt
- Metsäteollisuusyritysten toimintatavat

Yksityismetsätalouden organisaatiot

- Metsänhoitoyhdistykset ja niiden jäsenet
- Metsänomistajien liitot ja MTK

Metsähallinto

- Alueelliset metsäkeskukset sekä maa- ja metsätalousministeriö
- Metsähallituksen viranomaistehtävät
- Metlan viranomaistehtävät

Ympäristöhallinto

- Alueelliset ympäristöviranomaiset, SYKE sekä ympäristöministeriö

Metsäorganisaatiot ja -ammattilaiset puunkorjuun ja metsänhoidon palveluketjussa

- Metsänomistajan rooli päätöksentekijänä ja metsätöiden tekemisessä
- Metsäorganisaatioiden henkilöstö ja metsäpalveluyrittäjät
- Metsäteollisuusyritykset
- Työntekijä-, toimihenkilö- ja yrittäjäjärjestöt
- Metsätalouden ja metsäteollisuuden työllistävä vaikutus

Suomen kansainväliset sitoumukset

- YK:n ympäristö- ja kehityskonferenssissa (Rio de Janeiro) vuonna 1992 hyväksytyt biologista monimuotoisuutta koskeva yleissopimus, metsäperiaatteet ja toimintaohjelma
- Euroopan metsäministerikonferenssin päätöslauselmat ja niiden pohjalta kehitetyt yleiseurooppalaiset kestävänsä metsätalouden kriteerit, jotka hyväksyttiin yhdessä metsätalouden käytännön tason periaatteiden kanssa kolmannessa metsäministerikonferenssissa Lissabonissa 1998.
- E.m. kriteerien seurantaan varten kehitetyt indikaattorit (mittarit)
- Kioton pöytäkirja
- Biologista monimuotoisuutta koskevassa yleissopimuksessa (CBD)
- ILO:n työntekijöiden oikeuksia, työturvallisuutta, terveyttä ja työympäristöä koskevat yleissopimukset
- Uhanalaisten lajien kauppaa koskeva sopimus (CITES)
- Osallistuminen YK:n ympäristö- ja kehityskonferenssista (Rio de Janeiro) vuonna 1992 alkaneeseen maailmanlaajuiseen metsäprosessiin (IPF, IFF, UNFF).
- Lapsityövoimaa ei käytetä

Kansallinen metsäohjelma ja alueelliset metsäohjelmat

- Kansallinen metsäohjelma
- Alueelliset metsäohjelmat

Suomen keskeinen metsä- ja luonnonsuojelulainsäädäntö

- Lakien noudattaminen on olennainen osa metsäsertifiointia
- Metsä- ja luonnonsuojelulainsäädäntö (mm. suojeluohjelmat, erilliset suojelupäätökset ja erämaalaki)
- Metsälainsäädännön valvonta
- Ympäristö- ja luonnonsuojelulain valvonta
- Suojelualueverkosto mukaan lukien Natura 2000
- Valtion tuki kestäväälle metsätaloudelle (metsänparannusvarat metsien hoitoon ja ympäristötuki metsien ympäristöarvojen turvaamiseen)

Lisäksi Suomen lainsäädännössä:

- Maan hallinta- ja käyttöoikeudet sekä niiden dokumentointi

- Kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden muinaismuistokohteiden säilyttäminen
- Metsätyöntekijöiden sosiaalisten oikeuksien turvaaminen ja työsuojelun edistäminen
- Oman maan kansalaisten ja ulkomaalaisten oikeus liikkua vapaasti metsissä sekä mm. marjastaa ja sienestää
- Mahdollisuus rakentaa ja ylläpitää ulkoilureittejä
- Saamelaisten oikeudet harjoittaa luontaiselinkeinoja, kuten poronhoitoa, sekä hyödyntää saamelaisalueen luonnonvaroja perinteiseen kulttuuriin kuuluvilla tavoilla
- Poronhoitoalueen ja poronhoidon harjoittamisoikeudet ja velvollisuudet.

Hyvän metsänhoidon suositukset ja metsien hoidon periaatteet

- Metsäorganisaatioilla on metsänhoitosuositukset tai -ohjeet
- FAO:n tilastojen mukaan Suomessa ei ole puuviljelmää
- Ulkomaisia puulajeja on käytetty vain vähän ja niiden pinta-ala ei lisääntynyt
- Metsätalous perustuu paikallisten puulajien sekä paikallisen siemen- ja taimimateriaalin käyttöön
- Metsien uudistamisesta huolehditaan

2. Kriteerit metsäkeskuksen toimialueen tasolla

Otsikko	2.1 Lakisääteisiä vaatimuksia noudatetaan
Kriteeri	<p>Metsätaloudessa noudatetaan voimassa olevaa metsä-, ympäristö- ja työainsäädäntöä sekä niihin liittyviä Suomen ratifioimia kansainvälisiä sopimuksia.</p> <p>Ahvenanmaan maakunnassa sovelletaan kuitenkin Ahvenanmaan lainsäädäntöä ja viranomaispäätöksiä siltä osin, kun ne kuuluvat Ahvenanmaan itsehallinto-oikeuteen.</p>
Indikaattorit (mittarit)	Metsäorganisaatiot ¹⁾ ovat velvollisia ilmoittamaan sertifiointielimen (ulkoinen auditointi) pyytäessä oikeuden ratkaisusta ja viranomaisten päätöksistä ²⁾ , joissa metsätalouden harjoittajan tai metsäorganisaation toiminnan on todettu olleen sertifikaatin voimassaoloaikana metsä-, ympäristö- tai työainsäädännön vastaista.
Määritelmät	<p>1) <u>Metsäorganisaatioilla</u> tarkoitetaan metsäkeskuksia, metsänhoitoyhdistyksiä, metsäteollisuusyrityksiä, Metsähallitusta sekä muita metsäsertifiointiin sitoutuneita organisaatioita.</p> <p>2) <u>Tuomioistuimien tai toimivaltainen viranomaisen</u> on valituskelteisessä ratkaisussaan todennut, että metsätalouden harjoittaja tai metsäorganisaatio ei ole noudattanut kriteerissä tarkoitettuja säädöksiä tai niihin liittyviä Suomen ratifioimia kansainvälisiä sopimuksia. Esimerkkejä viranomaisten päätöksistä ovat:</p> <ul style="list-style-type: none">- Maaseutuviraston tekemä metsälain 15 § 3 mom. mukainen metsänuudistamistöiden teettämispäätös- Alueellisen ympäristöviranomaisen tekemä luonnonsuojelulain 57 § 1 momentin mukainen päätös- Työsuojeluviranomaisen työsuojeluvalvonnasta ja muutoksenhausta työsuojeluasioissa annetun lain 15 §:n 2 momentin päätös (työpaikan rakennuksen, laitteen tai olojen puutteellisuus tai epäkohta).

Otsikko	2.2 Metsien puusto säilyy elinvoimaisena hiilinieluna
Kriteeri	<p>Hakkuissa ei ylitetä alueen suurinta kestävä hakuu määrää³⁾ auditointia edeltävällä viisivuotisjaksolla. Vastaavana aikana puustoon (runkopuuhun) sitoutuu enemmän hiiltä kuin sitä poistuu runkopuun⁴⁾ korjuussa.</p> <p>Viisivuotisjakson hakuu määrää⁴⁾ voi kuitenkin luonnontuhon vuoksi olla suurinta kestävä hakuu määrää suurempi. Myös vastaavan jakson hiilitase voi luonnontuhon vuoksi olla negatiivinen.</p>
Indikaattorit (mittarit)	<p>Viisivuotisjaksolla toteutuneita hakuu määriä verrataan Metsäntutkimuslaitoksen laskemaan suurimpaan kestävä hakuu määrään.</p> <p>Metsäntutkimuslaitos tuottaa laskelmat alueen metsien puustojen hiilitaseista.</p>

Määritelmät	<p>3) <u>Suurimpana kestäväenä hakkuumääränä</u> pidetään kulloinkin voimassa olevan, Metsäntutkimuslaitoksen alueellista metsäohjelmaa varten tekemän laskelman viisivuotiskaudelle suhteutettua keskiarvoa.</p> <p>4) <u>Hakkuumäärä</u> sisältää vuosittaisen <u>runkopuun</u>, eli tukki- ja kuitupuun sekä pienkiinteistöjen käyttämän polttopuun, hakkuumäärän (Metsätilastollinen vuosikirja 2007, s. 175, taulukko 4.15. Hakkuukertymä metsäkeskuksittain).</p>
--------------------	---

Otsikko	2.3 Puuston terveydestä huolehditaan
Kriteeri	<p>Kuusenjuurikäävän (<i>Heterobasidion parviporum</i>) ja männynjuurikäävän (<i>Heterobasidion annosum</i>) leviämistä estetään niiden maantieteellisillä riskialueilla⁵⁾ 1.5. – 31.10. välisenä aikana riskikohteilla⁶⁾ toteutettavassa puunkorjuussa käyttäjille turvallisilla toimenpiteillä⁷⁾.</p> <p>Puunkorjuussa vältetään hakkuualalle kasvamaan jätettävän puuston vahingoittamista sekä puuston kasvuolosuhteita heikentäviä maastovaurioita. Uudistushakkuissa vältetään lähikuljetusurien varressa kasvavien puiden vahingoittamista.</p> <p>Aines- ja energiapuun varastoinnissa huolehditaan hyönteistuhojen torjunnasta.</p>
Indikaattorit (mittarit)	<p>Juurikäävän torjuntatoimenpiteiden osuus alueella on vähintään 90 % riskikohteiden hakkuupinta-alasta⁸⁾</p> <p>Aines- ja energiapuuharvennuksissa vaurioituneiden puiden⁹⁾ keskimääräinen osuus on enintään 4 % kasvamaan jäävistä puista⁹⁾. Vaurioituneiden puiden osuus lasketaan vuosittain viiden edellisen vuoden korjuujäljen tarkastustulosten liukuvana keskiarvona. Kivennäismaiden harvennushakkuissa puunkorjuukoneiden aiheuttamien urapainumien⁹⁾ keskimääräinen osuus on enintään 4 % ajourien pituudesta. Urapainumien osuus lasketaan vuosittain viiden edellisen vuoden korjuujäljen tarkastustulosten liukuvana keskiarvona.</p> <p>Aines- ja energiapuun varastoinnissa noudatetaan metsien sieni- ja hyönteistuhojen torjunnasta säädettyä lakia (263/1991).</p>
Määritelmät	<p>5) <u>Maantieteellisellä riskialueella</u> tarkoitetaan Pohjois-Karjalan, Pohjois-Savon, Keski-Suomen ja Etelä-Pohjanmaan metsäkeskusten toimialueiden pohjoisrajojen eteläpuolella olevia kuntia.</p> <p>6) <u>Riskikohteilla</u> tarkoitetaan hakkuukohteita, joille voidaan myöntää rahoitusta kestävä metsätalouden rahoituksesta annetun lain perusteella ilman omistajarajoituksia.</p> <p>7) <u>Torjuntatoimenpiteitä</u> ovat havupuukantojen käsittely harmaaorvakka- ja urealiuksella sekä sienitautien leviämistä aiheuttavien havupuiden kantojen poisto uudistusalueelta. Uudistusalue, jolta kannot on poistettu, lasketaan mukaan torjuntatoimenpitein käsiteltyyn pinta-alaan.</p> <p>8) <u>Torjunta-toimenpiteiden osuus</u> lasketaan käsiteltyjen ja riskikohteilla tehtyjen hakkuiden pinta-alojen suhteena. Laskelma tehdään metsäkeskuksen alueella toimivilta metsäorganisaatioilta kerättyjen tietojen perusteella.</p> <p>9) <u>Vaurioitunut puu, kasvamaan jätetty puu ja urapainuma</u> sekä muut vaurioiden mittaamisessa käytetyt termit on harvennushakkuiden osalta määritelty kulloinkin käytössä olevissa Metsätalouden kehittämiskeskus Tapion maastotarkastusohjeissa (viimeisin 2008).</p>

Otsikko	2.4 Metsänuudistamisessa käytetään Suomen luontaiseen lajistoon kuuluvia puulajeja
Kriteeri	Metsänuudistamisessa käytetään Suomen luontaiseen lajistoon kuuluvia puulajeja ¹⁰⁾ erityistapauksia ¹¹⁾ lukuun ottamatta
Indikaattorit (mittarit)	Vuosittain on laadittu yhteenveto muiden kuin Suomen luontaiseen lajistoon kuuluvien puulajien uudistamisesta -alasta.
Määritelmät	10) Siperianlehtikuusi rinnastetaan <u>Suomen luontaiseen lajistoon kuuluviin puulajeihin</u> . 11) <u>Eryitystapauksia</u> ovat muun muassa puistometsiköiden perustaminen, joulukuusien ja havujen tuotanto, maiseman hoidon vuoksi istutetut metsiköt ja puut sekä hybridihaavan viljely.

Otsikko	2.5 Energiapuuta korjataan kestävästi
Kriteeri	Korjattaessa latvusmassaa ja kantoja hakkuualoilta toimitaan kulloinkin voimassa olevat ohjeet huomioon ottaen tavoilla, jotka turvaavat hakkuualan puuntuotoskyvyn ja monimuotoisuuden sekä joissa otetaan huomioon vesiensuojeluun liittyvät näkökohdat. Energiapuun korjuulla ei vaaranneta suojelualueiden, vahvistettuihin suojeluohjelmiin kuuluvien kohteiden sekä Natura 2000 –verkostoon kuuluvien alueiden suojeluarvoja. Energiapuun korjuussa turvataan arvokkaiden elinympäristöjen ominaisuuksien säilyminen ja uhanalaisten lajien tunnetut elinpaikat. Energiapuuviljelmiä varten ei oteta käyttöön luonnontilaisia soita.
Indikaattorit (mittarit)	Energiapuuta korjaavalla organisaatiolla on käytössään ohjeet kestävästi energiapuun korjuuseen uudistus- ja harvennushakkuualoilla. Ohjeissa on määritelty mm: - Korjuukohteiden valintaperusteet - Uudistushakkuualoille jätettävän biomassan tavoitemäärä - Tarvittavat vesiensuojelutoimenpiteet Energiapuun korjuu on tapahtunut alueella kriteerin edellyttämällä tavalla, kun edellä mainittujen arviointitunnusten suhteen erinomaisiksi tai hyväksi arvioitujen kohteiden osuus korjuualasta on alueellisten seurantatulosten perusteella vähintään 90 %. Kriteerissä 9 määriteltyjen suojelualueiden suojeluarvot on turvattu kriteerissä kuvatulla tavalla. Kriteerissä 10 määriteltyjen arvokkaiden elinympäristöjen ominaisuudet ovat säilyneet kriteerissä kuvatulla tavalla. Luonnontilaisia soita ei ole ojitettu energiapuuviljelyksiä varten.
Määritelmät	

Otsikko	2.6 Metsäsuunnittelulla edistetään metsien kestävää hoitoa ja käyttöä
Kriteeri	Tilakohtaisten metsäsuunnitelmien ¹²⁾ kattavuus on vähintään 50 % vähintään 20 hehtaarin suuruisten tilojen tai metsälöiden ¹³⁾ osalta. Aluesuunnittelussa tarjotaan tilakohtaisia suunnitelmia myös 20 hehtaaria pienemmille, metsänhoitomaksua maksaville tiloille. Uusiin metsäsuunnitelmiin sisällytetään puuntuotannollisten tekijöiden lisäksi luontokohteet ¹⁴⁾ ja otetaan huomioon metsien muita käyttömuotoja ¹⁵⁾ metsänomistajan tavoitteiden mukaisesti.
Indikaattorit (mittarit)	Voimassa olevien ¹⁶⁾ tilakohtaisten metsäsuunnitelmien pinta-alaa verrataan sitä vastaavan metsätalouden pinta-alaan.
Määritelmät	<p><u>12) Tilakohtainen metsäsuunnittelu</u> käsittää metsälön metsävarojen kuvioittaisen inventoinnin ja tilaa koskevien metsävarojen yhteenvetotietojen koostamisen tilakohtaiseksi metsäsuunnitelmaksi. Jatkuvasti päivitettävät tilakohtaiset metsäsuunnitelmat, jotka on vuosittain pidetty ajan tasalla tehtyjen toimenpiteiden ja muiden suunnitelman kannalta oleellisten tietojen osalta, lasketaan mukaan tilakohtaisen metsäsuunnittelun pinta-alaan. Tilakohtaiseen metsäsuunnitelmaan tulee puuntuotannollisina tekijöinä sisältyä metsikkökohtaiset puusto- ja maaperätiedot, metsänhoitotarpeet ja hakkuumahdollisuudet.</p> <p><u>13) Metsälöllä</u> tarkoitetaan metsänomistajan omistamien metsien muodostamaa tilakokonaisuutta.</p> <p><u>14) Metsäsuunnitelmiin sisällytettävät luontokohteita</u> ovat</p> <ul style="list-style-type: none"> - Valtioneuvoston vahvistamiin, toistaiseksi toteuttamattomiin suojeluohjelmiin sisältyvät alueet, - kriteerissä 10 määritellyt metsäluonnon arvokkaat elinympäristöt ja kriteerissä 11 määritellyt uhanalaisten lajien tunnetut elinpaikat, - valtion rahoittamat luonnonhoito- ja ympäristötukikohteet. <p><u>15) Metsien muiden käyttömuotojen</u> kannalta tärkeitä alueita ovat muun muassa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Riistanhoidon kannalta tärkeät alueet, kuten esimerkiksi metson soidinpaikat, - ulkoilu- ja retkeilyreitit. <p><u>16) Tämän kriteerin tarkoittamien metsäsuunnitelmien</u>, joita ei päivitetä, voimassaoloaika on Ylä-Lapissa 15-20 vuotta ja muualla maassa 10 vuotta.</p>

Otsikko	2.7 Taimikoita hoidetaan puuntuotannon turvaamiseksi
Kriteeri	Alueen vuotuisesta taimikonhoitotarpeesta ¹⁷⁾ toteutetaan vuosittain vähintään 60 %.
Indikaattorit (mittarit)	Metsäntutkimuslaitoksen tilastoimia taimikonhoidon työmääriä verrataan valtakunnan metsien inventoinnissa (VMI) arvioituun taimikonhoidon tarpeeseen.
Määritelmät	<u>17) Taimikonhoitotarve</u> on sertifiointijakson alkamisajankohtana voimassa oleva, VMI:ssä arvioitu taimikonhoitopinta-alaehdotus (myöhässä olevat ja muut lähimmän 5-vuotiskauden aikana toteutettavat taimikonhoitotyöt). Taimikon hoitoon kuuluvat seuraavat työlajit: taimikon varhaisperkaus, varsinainen taimikonhoito ja nuoren metsän kunnostus.

Otsikko	2.8 Yksityismetsien ensiharvennus- ja hankintahakkuita edistetään puuston kasvukunnon parantamiseksi
Kriteeri	Yhden vuoden kuluessa sertifikaatin hakemisesta tarkistetaan ensiharvennushakkuiden edistämiseksi laadittua toimenpideohjelmaa ¹⁸⁾ ja seurataan siihen liittyvien ensiharvennusten edistämistoimenpiteiden ja vuotuisten ensiharvennushakkuutarpeiden toteutumista. Metsänomistajien liitto ja alueen merkittävimmät metsäteollisuusyritykset ¹⁹⁾ tarkistavat yhden vuoden kuluessa tarkistettujen kriteerien käyttöönotosta toimenpideohjelman ²⁰⁾ hankintahakkuiden ²¹⁾ edistämiseksi.
Indikaattorit (mittarit)	Toimenpideohjelma on tarkistettu ja osapuolten yhteisesti vahvistama.
Määritelmät	<u>18) Ensiharvennusten toimenpideohjelmalla</u> tarkoitetaan luetteloa toimenpiteistä, joilla edistetään ensiharvennushakkuiden edellytyksiä. <u>19) Merkittävimmillä metsäteollisuusyrityksillä</u> tarkoitetaan niitä yrityksiä, jotka hankkivat suoraan yksityismetsistä puuta Suomessa sijaitseville tuotantolaitoksille. <u>20) Hankintahakkuiden toimenpideohjelmalla</u> tarkoitetaan luetteloa toimenpiteistä, joilla edistetään metsänomistajien omatoimisten hankintahakkuiden edellytyksiä. <u>21) Omatoimisella hankintahakkuulla</u> tarkoitetaan metsänomistajan ja hänen perheenjäsentensä itse tekemää tai metsänomistajan teettämää hankintahakkuuta.

Otsikko	2.9 Suojelualueiden suojeluarvot turvataan
Kriteeri	Suojelualueiden ⁽²²⁾ , vahvistettuihin suojeluohjelmiin ⁽²³⁾ kuuluvien kohteiden eikä Natura 2000 ⁽²⁴⁾ -verkostoon kuuluvien alueiden suojeluarvoja heikennetä metsätalouden toimenpiteillä.
Indikaattorit (mittarit)	Suojelualueiden, vahvistettujen suojeluohjelmien, ja Natura 2000 -verkostoon kuuluvien alueiden sijaintitiedot ovat metsäviranomaisen ja alueella toimivien metsäorganisaatioiden tiedossa ja muiden metsäsertifiointiin sitoutuneiden toimijoiden tiedossa tarvittavin osin. Suojelualueilla alueelliset ympäristöviranomaiset eivät ole todenneet merkittäviä, suojelualueen ulkopuolella tehdyistä metsätalouden toimenpiteistä suojelualueille aiheutuneita suojeluarvoja heikentäviä muutoksia. Natura 2000 -alueilla noudatetaan viranomaisten antamia ohjeita. Natura-alueilla metsätaloustoimenpiteet tehdään sen lain asettamin rajoittein, jolla Natura-alue on perustettu.

Määritelmät	<p><u>22)</u> Kriteerissä tarkoitettuja suojelualueita ovat luonnonsuojelulain mukaisesti perustetut luonnonsuojelualueet.</p> <p><u>23)</u> <u>Vahvistetuilla suojeluohjelmilla</u> tarkoitetaan valtioneuvoston hyväksymiä suojeluohjelmia niiltä osin, kun ohjelmia ei ole toteutettu. Suojeluohjelmaan sisältyvän kohteen osalta ohjelma katsotaan toteutetuksi silloin, kun alueellinen ympäristöviranomaisen on tehnyt suojelukohteen rajauksesta on päätöksen, ja kohde on perustettu suojelualueeksi.</p> <p><u>24)</u> Talousmetsissä sijaitseviin Natura 2000 -alueisiin kuuluvat ne metsät, joiden toteutustapana on muu kuin luonnonsuojelulaki.</p>
--------------------	--

Otsikko	2.10 Arvokkaiden elinympäristöjen ominaisuudet säilytetään
Kriteeri	<p>Metsien hoito- ja käyttötoimenpiteet suunnitellaan ja tehdään siten, että seuraavat vaatimukset toteutuvat:</p> <p>a) Luonnonsuojelulain (1096/1996) 29 §:n mukaisia luonnontilaisia tai luonnontilaiseen verrattavia suojeltuja metsäisiä luontotyyppisiä, jotka ympäristöviranomaisen on luonnonsuojelulain 30 §:n mukaisesti ilmoittanut maanomistajalle tai haltijalle, ei saa muuttaa niin, että niiden ominaispiirteiden säilyminen kyseisellä kohteella vaarantuu. Kohteissa ovat sallittuja ne toimenpiteet, joihin ympäristöviranomaisen on antanut luvan kohteiden ominaispiirteiden säilyttämiseksi.</p> <p>b) Metsälain (1093/1996) 10 §:n mukaisten luonnontilaisten tai luonnontilaisten kaltaisten sekä ympäristöstään selvästi erottuvien erityisen tärkeiden elinympäristöjen hoito- ja käyttötoimenpiteet tulee tehdä elinympäristöjen ominaispiirteet säilyttävällä tavalla. Kohteissa ovat sallittuja myös ne toimenpiteet, joille metsäviranomaisen on myöntänyt luvan metsälain 11 §:n perusteella.</p> <p>c) Lisäksi toimenpiteissä säilytetään jäljempänä seuraavien harvinaisten tai harvinaistuneiden elinympäristöjen biologista monimuotoisuutta luonnehtivat, tärkeimmät ominaisuudet valtaosalla ao. kohteesta. Elinympäristöt ovat tärkeimmiltä ominaisuuksiltaan luonnontilaisia, pinta-alaltaan enintään yhden hehtaarin suuruisia, selvästi maastossa havaittavia ja tunnistettavissa olevia.</p> <p>Mikäli kriteerissä 10 tarkoitettujen arvokkaiden elinympäristöjen pinta-alaosuus on yli viisi prosenttia metsänomistajan sertifiointialueella omistamasta metsä- ja kitumaan pinta-alasta, voidaan kohdassa 10 c) lueteltuja kohteita jättää vähimmäispinta-alaosuuden ylimenevältä osalta jäljempänä esitettyjen toimenpiderajoitusten ulkopuolelle.</p> <p>Kohdan c) harvinaiset tai harvinaistuneet elinympäristöt, niiden tärkeimmät säilytettävät ominaisuudet ja keinot näiden ominaisuuksien säilyttämiseksi ovat:</p> <p><i>1. Supat ja luontaisesti puuttomat tai vähäpuustoiset paahderinteet</i> Kriteerissä tarkoitettujen suppien syvyys on vähintään 10 metriä ja niiden alaosa on selvästi havaittava kellarimainen pienilmasto. Tärkein säilytettävä ominaisuus on pienilmaston synnyttämä, ympäristöstään erottuva kasvillisuus, joka säilytetään rajoittamalla hakkuut vain supan reunojen ylimpään osaan.</p> <p>Kriteerissä tarkoitettujen puuttomat tai vähäpuustoiset paahderinteet sijaitsevat harjujen kaakkois-, etelä-, lounais- ja länsisuuntaisilla rinteillä. Tärkein säilytettävä ominaisuus on paahdelajisto, joka säilytetään jättämällä kohde metsittämättä.</p> <p><i>2. Luonnontilaiset korvet</i> Luonnontilaisten, vähintään 20 m³/ha lahonnutta ja kuollutta puustoa</p>

	<p>sisältävien, tavallisesti kuusivaltaisten, muidenkin kuin metsälain 10 §:ssä erityisen tärkeisiin elinympäristöihin luettaviin reheviin korpiin luettavien korprien tärkein säilytettävä ominaisuus on pohjaveden pinnan korkea taso. Tätä ylläpidetään jättämällä kohteet ojittamatta. Korprien puustoa voidaan käsitellä harvennus-, suojuspuu- tai poimintahakkuuin.</p> <p>3. <i>Ojittamattomat lettorämeet</i> Ojittamattomien lettorämeiden säilytettävät ominaisuudet ovat rimpi- ja mätäspintojen vaihtelu ja runsasravinteisuus. Näitä ylläpidetään jättämällä lettorämeet ojittamatta ja metsänkäsittelyn ulkopuolelle.</p> <p>4. <i>Ojittamattomat letot Lapin läänissä</i> Lapin läänissä kalkkipitoisilla alueilla ja yleensä pohjaveden läheisyydessä esiintyvien puuttomien tai vähäpuustoisten ojittamattomien lettosoiden tärkeimmät ominaisuudet ovat ravinteisuus, luonnontilainen vesitalous ja monimuotoinen kasvillisuus, joita säilytetään jättämällä letot ojittamatta.</p> <p>5. <i>Lehtipuuvaltaiset lehdot</i> Kriteerissä tarkoitettujen lehtojen tärkein säilytettävä ominaisuus on useasta puulajista koostunut lehtipuuvaltainen puusto. Kohteiden puustoa käsiteltäessä toimitaan siten, että lehtipuuvaltaisuus säilyy.</p> <p>6. <i>Puustoltaan vanhat metsät</i> Luonnonsuojelullisesti arvokkaalla vanhalla metsällä tarkoitetaan metsää, jossa täyttyvät seuraavat vaatimukset: I) Vallitsevan puuston ikä on yli 1,5-kertainen alueella suositeltavan uudistusikä ylärajaan verrattuna; II) Puusto on erikokoista; III) Puusto on muodostunut useasta latvuskerroksesta ja puulajista tai on myöhäisen sukkessiovaiheen kuusikko; IV) Puustoa ei ole käsitelty harsinta-, kasvatus- eikä väljennyshakkuin 60 vuoteen. Aiemmat harsinta-, kasvatus- tai väljennyshakkuut eivät ole muuttaneet metsän luontaisia rakennepiirteitä eikä kaupallisten hakkuiden jäljiltä esiinny kantoja; V) Puustossa on vanhoja lehtipuita sekä runsaasti (Etelä-Suomessa²⁵) vähintään 15 % ja Pohjois-Suomessa²⁵) vähintään 20 % puustosta) lahoppuita, keloja ja maapuuta.</p> <p>Runsas haapojen, raitojen tai jalojen lehtipuiden esiintyminen lisää kohteen luonnonsuojelullista arvoa. Kohteen ominaisuudet säilytetään jättämällä metsikkö metsätaloustoimenpiteiden ulkopuolelle.</p> <p>7. <i>Luonnontilaiset tulvametsät ja metsäluhdat</i> Kriteerin tarkoittamia tulvametsiä ja metsäluhtia luonnehtii vuotuinen tulvarytmi. Meren, järvien, jokien ja purojen luontaisen tulvimisen ja pintaveden vaihtelujen aikaansaamien kangasmaiden tulvametsiköiden ja turvemaiden metsäluhtien tärkein ominaisuus on pintaveden luonnollinen vaihtelu, jota säilytetään jättämällä alueet ojittamatta. Puustoa voidaan käsitellä harvennus-, suojuspuu- tai poimintahakkuuin lahoppuun säilyminen turvaten.</p>
<p>Indikaattorit (mittarit)</p>	<p>Arvokkaiden elinympäristöjen säilyminen metsätalouden toimenpiteissä: a) Oikeusistuimen tekemät päätökset tapauksista, joissa luonnonsuojelulain 29 §:n mukaisten kohteiden ominaispiirteiden säilyminen on vaarantunut. b) Oikeusistuimen tekemät päätökset tapauksista, joissa metsälain 10 §:n erityisen tärkeän elinympäristön ominaispiirteet eivät ole säilyneet. Metsäkeskuksen metsälain 11 §:n perusteella myöntämille poikkeusluville on ollut perusteet.</p>

	<p>Muut arvokkaat elinympäristöt ovat säilyneet ennallaan tai lähes ennallaan luonnonhoidon laadun arvioinnin perusteella.</p> <p>Kohdissa a) ja b) ominaispiirteet eivät ole säilyneet kriteerissä tarkoitettulla tavalla, jos kohteella on toimittu tahallaan tai tuottamuksellisesti luonnonsuojelu- tai metsälain vastaisesti.</p> <p>Kohdassa c) "lähes ennallaan" tarkoittaa sitä, että siinä lueteltujen elinympäristöjen tärkeimmät, säilytettävät ominaisuudet ovat säilyneet yli 90 prosentilla kohteiden kokonaispinta-alasta.</p> <p>Sellaisten metsänomistajien, jotka omistavat alueella yli 10 000 hehtaaria metsää kriteerin tarkoittamaksi vanhaksi metsäksi luetaan kaikki metsät, jotka täyttävät edellä luetellut vanhan metsän tunnusmerkit metsikön pinta-alasta riippumatta. Tämän kriteerin mukainen vanhojen metsien suojelu ei koske alueita eikä omistajia, joilla suojeltua metsää on yli 5 prosenttia metsäpinta-alasta.</p>
Määritelmät	25) Pohjois-Suomi käsittää Kainuun, Pohjois-Pohjanmaan ja Lapin metsäkeskusten toimialueet. Etelä-Suomi käsittää muiden metsäkeskusten toimialueet.

Otsikko	2.11 Suoluontoa säilytetään
Kriteeri	Ojitustoiminnassa turvataan luonnontilaisten ²⁶⁾ ja harvinaistuneiden ²⁷⁾ suotyyppien säilyminen.
Indikaattorit (mittarit)	<p>Luonnontilaisia soita²⁶⁾ ei uudisojiteta²⁸⁾.</p> <p>Kunnostusojituksia tehdään vain sellaisilla alueilla, joilla ojitus on lisännyt selvästi puuston kasvua²⁹⁾.</p> <p>Kunnostusojituksessa ja muussa vesitalouden järjestelyssä otetaan erityisesti huomioon harvinaiset ja harvinaistuneet suotyyppit³⁸⁾ sekä niiden luonnontilaan palautumisen mahdollisuudet.</p>

Määritelmät	<p><u>26) Luonnontilainen suo</u> on ekosysteemi, joka kerryttää turvetta ja jossa ei ole näkyvissä ihmistoiminnan aiheuttamia luontaisen vesitalouden muutoksia tai muita merkittäviä ihmistoiminnan jälkiä. Kasvupaikka on suota, jos maata peittää turvekerros tai pintakasvillisuudesta yli 75 % on suokasvillisuutta. Harvennushakkuin säännöllisesti hoidettua metsää, joka ei sisälly kriteerissä 10. määriteltyihin erityisen arvokkaisiin elinympäristöihin, ei pidetä kriteerin tarkoittamana luonnontilaisena suona.</p> <p><u>27) Harvinaisia ja harvinaistuneita suotyypppejä</u> ovat Etelä-Suomessa lettolehtokorvet, lähdelehtokorvet, juolasarakorvet, tupasvillakorvet, lettonevarämeet, lettonevat, luhta-, lähde- ja koivuletot. Pohjois-Suomessa harvinaistuneita ovat lettolehtokorvet, lähdelehtokorvet, tupasvillarämeet ja luhtaletot.</p> <p><u>28) Uudisojituksella</u> ei tarkoiteta yksittäisten laskuojien tekoa luonnontilaisille soille välttämättömästä ojitusteknisestä syystä. Kunnostusojitusalueisiin sisältyviä ojittamattomia suoalueen osia voidaan ojittaa, mikäli se on tarkoituksenmukaista ojitusalueen vesitalouden järjestelyn kannalta eikä se vaaranna merkittävästi kunnostusojitusalueella suo- ja metsäluonnon monimuotoisuutta. Kriteeri ei rajoita metsälain perusteella mahdollisesti edellytettyä vesitalouden järjestelyä turvemaiden uudistusaloilla eikä uusjakojen tukemisesta annetun lain (24/1981) tarkoittamia ojituksia.</p> <p><u>29) Kunnostusojituksen</u> tulee olla taloudellisesti tarkoituksenmukaista ottaen huomioon kasvupaikan ravinteisuus, lämpösumma ja kohteella kasvavan puuston määrä.</p>
--------------------	---

Otsikko	2.12 Suojeltujen lajien tunnetut elinpaikat turvataan
Kriteeri	<p>Metsätalouden toimenpiteissä turvataan</p> <ul style="list-style-type: none"> - erityisesti suojeltavien uhanalaisten lajien³⁰⁾ tunnetut elinpaikat, jotka alueellinen ympäristöviranomaisen on rajannut ja ilmoittanut kohteen omistajille ja haltijoille - muiden suojeltujen lajien tunnetut elinpaikat³¹⁾.
Indikaattorit (mittarit)	Ympäristöviranomaisen luonnonsuojelulain 47 §:n mukaan rajaamat ja ympäristöviranomaisen kohteen maanomistajalle ja haltijalle ilmoittamat, erityisesti suojeltavien lajien elinpaikat sekä luonnonsuojelulain 49 §:ssä tarkoitettujen eläinten selvästi luonnossa havaittavat lisääntymis- ja levähdyspaikat, joiden käsittelyohje tai -suositus on annettu kohteen omistajan ja haltijan tietoon, on turvattu kohteilla tehdyissä metsätalouden toimenpiteissä.
Määritelmät	<p><u>30) Luettelo erityisesti suojeltavista lajeista</u> on luonnonsuojeluasetuksen (160/1997) liitteessä 4, uhanalaiset lajit.</p> <p><u>31) Muita suojeltavien lajien elinpaikkoja</u> ovat luonnonsuojelulain 39 §:n mukaiset petolintujen pesäpuut sekä luonnonsuojelulain 49 §:n (luontodirektiivin liite IV a) mukaiset lisääntymis- ja levähdyspaikat.</p>

Otsikko	2.13 Säästöpuustoa jätetään uudistusaloille
Kriteeri	Hakkuualoille jätetään metsäluonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi säästöpuuta ³²⁾ .
Indikaattorit (mittarit)	Uudistushakkuualoille jätettyjen säästöpuiden lukumäärä alueella on keskimäärin vähintään 5 kpl/ha.

Määritelmät	<p><u>32)</u> Säästöpuiksi jätetään aiemman puusukupolven järeitä puuyksilöitä, muodoltaan poikkeuksellisia puuyksilöitä, jaloja lehtipuita, petolintujen pesäpuita, järeitä katajia, kookkaita haapoja ja puumaisia raitoja sekä puita, joissa on palokoro.</p> <p>Edellä lueteltujen puuttuessa jätetään säästöpuiksi rinnankorkeuslähimitaltaan vähintään 10 cm paksuja, biologisen monimuotoisuuden kannalta hyödyllisiä puita, joilla on hyvät edellytykset kehittyä vanhoiksi puiksi. Säästöpuut ovat hakkuuhetkellä pystyssä ja elossa olevia, maamme luontaiseen lajistoon kuuluvia puita.</p> <p>Säästöpuut jätetään ensisijaisesti ryhmiin ja kriteerissä 10 lueteltujen arvokkaiden elinympäristöjen välittömään läheisyyteen. Säästöpuuryhmissä maanpinta säilytetään rikkomattomana. Säästöpuita ei tule jättää tärkeiden rakenteiden, kuten liikenneväylien tai sähkö- ja puhelinlinjojen, välittömään läheisyyteen eikä muinaisjäännösten päälle. Osasta säästöpuita voidaan tehdä tekopötkelöitä. Säästöpuut on tarkoitettu jätettäväksi hakkuualoille pysyvästi.</p> <p>Kriteerin 18 tarkoittamalla suojakaistoille uudistushakkuissa jätetyt elävät puut lasketaan mukaan säästöpuuston määrään.</p>
--------------------	--

Otsikko	2.14 Lahopuustoa säilytetään hakkuissa
Kriteeri	Hakkuissa ja metsänhoitotoimenpiteissä jätetään lahopuuta ³³⁾ korjaamatta ja vaurioittamatta. Myös luonnontuhon vaurioittamia puita ja tuulenkaatoja jätetään korjaamatta.
Indikaattorit (mittarit)	Uudistushakkuualoille on jätetty lahopuita alueella keskimäärin vähintään viisi kappaletta hehtaarilla.
Määritelmät	<u>33)</u> Lahopuulla tarkoitetaan lähimitaltaan yli 10 cm paksuja keloja ja muita kuolleita pystypuita, pötkelöitä ja maapuita, jotka ovat olleet hakkuualalla jo ennen hakkuuta. Lahopuulla ei tarkoiteta taloudellista käyttötarkoitusta varten pystyyn kuivatettuja keloja eikä kuollutta havupuustoa silloin, kun sen korjaamatta jättäminen olisi vastoin metsien sieni- ja hyönteistuhojen torjunnasta säädettyä lakia (263/1991).

Otsikko	2.15 Muuntogeenistä metsänviljelyaineistoa ei käytetä
Kriteeri	Metsänviljelyssä ei käytetä muuntogeenistä metsänviljelyaineistoa eikä muutakaan metsänviljelyaineistoa, jonka käyttöä viranomaisen ³⁴⁾ ei ole hyväksynyt.
Indikaattorit (mittarit)	Muuntogeenistä metsänviljelyaineistoa ei ole metsänviljelyaineiston kaupasta säädetyn lain (241/2002) valvonnasta vastaavien viranomaisten tietojen mukaan käytetty metsänviljelyssä.

Määritelmät	<u>34)</u> Metsänviljelyaineiston kaupan valvonnasta ja metsänviljelyaineiston hyväksymisestä vastaava viranomais Suomessa on Elintarviketurvallisuusvirasto Evira.
--------------------	---

Otsikko	2.16 Metsätiesuunnitelmiin sisältyy ympäristöselvitys
Kriteeri	Metsäorganisaatioiden ¹⁾ laatimien uusien, pysyvien metsäteiden ³⁵⁾ tiesuunnitelmiin sisältyy ympäristöarvojen selvitys. Uusien, pysyvien metsäteiden tekemisessä otetaan huomioon alueelle laadittu metsätiestön yleissuunnitelma, jossa on arvioitu alueen liikennetarpeet ja uusien metsäteiden tekemisen vaikutukset ympäristöön.
Indikaattorit (mittarit)	Ympäristöselvitykseen tulee sisältyä a) arvio tien tekemisen vaikutuksista seuraavien kohteiden ominaispiirteiden säilymiseen <ul style="list-style-type: none"> – suojelualueet ja valtioneuvoston vahvistamat suojeluohjelmat siltä osin kuin niitä ei ole toteutettu – metsäluonnon arvokkaat elinympäristöt (kriteeri 10) – erityisesti suojeltavien lajien elinpaikat (kriteeri 12) – maanomistajan omalla päätöksellä tai kaavoituksella rajatut riistanhoito-, virkistys- ym. kohteet b) arvio metsätien tekemisen vaikutuksista sen vaikutuspiirissä oleviin vesistöihin ja tarpeelliset vesiensuojelutoimenpiteet.
Määritelmät	<u>35)</u> Metsätie on yksityistie, joka on tarkoitettu pääasiassa metsätalouden kuljetuksia varten ja joka on rakennettu ympärivuotiseen liikennöintiin. Leimikko- ja talvitiet eivät ole kriteerin tarkoittamia metsäteitä.

Otsikko	2.17 Kulotuksella edistetään luonnon monimuotoisuutta
Kriteeri	Metsäpaloista riippuvaisen lajiston elinympäristöjä ylläpidetään säännöllisillä kulotuksilla. Kulutusmahdollisuuksista tiedotetaan ³⁶⁾ yksityisille metsänomistajille. Kriteeriä ei sovelleta Ahvenanmaan maakunnassa.
Indikaattorit (mittarit)	Alueella vuosittain tehtyjen luonnonhoidollisten kulotusten pinta-ala ³⁷⁾ tai lukumäärä ³⁸⁾ on vähintään yhtä suuri kuin edellisen viisivuotiskauden aikana keskimäärin. Mikäli sääolot ovat alueella olleet kulotukselle poikkeuksellisen epäsuotuisat, tämä otetaan huomioon kulotusmäärän toteutumisessa. Metsäorganisaatiot ovat antaneet yksityisille metsänomistajille tietoa kulotuksesta monimuotoisuuden turvaamiseksi sekä mahdollisuudesta saada valtion rahoitustukea kulotukseen.

Määritelmät	<p><u>36)</u> Tiedotustoimenpiteitä ovat esimerkiksi lehtiartikkelit, esitteet tai yhteydenotot metsänomistajiin, joilla on kulotettavaksi sopivia kohteita.</p> <p><u>37)</u> Kulotuspinta-alaan luetaan paahderinteiden, uudistusalojen ja säästöpuuryhmien kulotukset sekä kaskeamiset, metsäpalot ja suojelualueilla tehtävät ennallistamispoltot.</p> <p><u>38)</u> Kulotusmäärään sisältyvät edellä luetellut pinta-alaperusteiset kulotukset lukuun ottamatta metsäpaloja, joiden määrää ei lasketa mukaan kulotusten lukumäärään.</p>
--------------------	---

Otsikko	2.18 Vesistöjen ja pienvesien rannoille jätetään puustoinen suojakaista
Kriteeri	<p>Vesistöjen ja pienvesien³⁹⁾ varten jätetään kiintoaine- ja ravinnekuormitusta sitova suojakaista.</p> <p>Suojakaistalta voidaan korjata puustoa ja tehdä taimikonhoitotöitä. Suojakaistalle jätetään monimuotoisuuden kannalta arvokasta puustoa, kuten aiemman puusukupolven järeitä puuyksilöitä, muodoltaan poikkeuksellisia puuyksilöitä, jaloja lehtipuita, kookkaita leppiä ja muuta lehtipuustoa.</p> <p>Suojakaistalla ei tehdä maanmuokkausta, lannoitusta, kantojen korjuuta, kenttä- ja pensaskerroksen raivausta⁴⁰⁾, eikä sillä käytetä kemiallisia kasvinsuojeluaineita tai biosidejä. Oksa- ja latvusmassan jättämistä suojakaistalle vältetään.</p>
Indikaattorit (mittarit)	Suojakaista on säilynyt kriteerin edellyttämällä tavalla silloin, kun vähintään viisi metriä leveän suojakaistan pituudesta yli 90 prosentilla on maanpinta pysynyt rikkoutumattomana.
Määritelmät	<p><u>39)</u> Vesistöihin ja pienvesiin luokitellaan kuuluvan meret, järvet, lammet, joet, purot ja lähteet.</p> <p><u>40)</u> Maisemallisista syistä voidaan raivata pensaskerrosta.</p>

Otsikko	2.19 Vesiensuojelusta huolehditaan kunnostusojituskohteilla
Kriteeri	Metsäorganisaatioiden laatimiin kunnostusojitusuunnitelmiin sisältyy vesiensuojelusuunnitelma, johon sisältyvät vesiensuojelutoimenpiteet on toteutettu tarkoituksenmukaisella tavalla.
Indikaattorit (mittarit)	<p>Kunnostusojitusuunnittelun ohjeissa edellytetään vesiensuojelusuunnitelman tekemistä. Vesiensuojelusuunnitelmiin sisältyy muun muassa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kunnostusojitukseen liittyvien toimenpiteiden vaikutus vesistöjen veden korkeuteen - kriteereissä 10 määriteltyjen arvokkaiden elinympäristöjen ja kriteerissä 11 määriteltyjen harvinaisten ja harvinaistuneiden suotyyppien huomioon ottaminen - kunnostusojituksesta mahdollisesti aiheutuva maaperän syöpymisvaara - kaltevuussuhteet ja vesien johtaminen pois kunnostusojitusalueelta ja - vesiensuojelutoimenpiteet ja niiden mitoitus. <p>Riittävät tiedot vesiensuojelusuunnitelmista on toimitettu ympäristöviranomaiselle tiedoksi sen mahdollista lausuntoa varten.</p>
Määritelmät	

Otsikko	2.20 Pohjavesien laatu turvataan metsätalouden toimenpiteissä
Kriteeri	Vedenhankintaa varten tärkeillä (luokka I) ja soveltuvilla (luokka II) pohjavesialueilla ⁴¹⁾ ei käytetä ⁴²⁾ kemiallisia kasvinsuojeluaineita. Vedenhankintaa varten tärkeillä (luokka I) pohjavesialueilla ⁴¹⁾ ei käytetä lannoitteita. Kantoja ei korjata luokan I pohjavesialueilta.
Indikaattorit (mittarit)	Metsäorganisaatioilla ¹⁾ on käytössään tai saatavilla vedenhankintaa varten tärkeiden (luokka I) ja soveltuvien (luokka II) pohjavesialueiden sijaintitiedot. Torjunta-aineiden ja lannoitteiden käytön rajoitukset on otettu huomioon metsäorganisaatioiden työohjeissa ja suosituksissa. Luonnonhoidon laadunseurannassa ei ole todettu kantojennostokohteita luokan I pohjavesialueilla.
Määritelmät	<u>41)</u> Suomen <u>pohjavedet</u> on luokiteltu käyttökelpoisuutensa ja suojelutarpeensa perusteella vedenhankintaa varten tärkeisiin (luokka I), vedenhankintaan soveltuviin (luokka II) ja muihin (luokka III) pohjavesialueisiin. <u>42)</u> Kasvinsuojeluaineiden ja biosidien <u>käytöllä</u> ei tarkoiteta taimitarhoilla tukkimiehentäin torjunta-aineella käsiteltyjen taimien istutusta pohjavesialueella eikä kantokäsittelyaineiden levitystä, kun levityksessä noudatetaan Eviran antamia ohjeita.

Otsikko	2.21 Metsien hoidossa käytetään vain biologisesti hajoavia kasvinsuojeluaineita
Kriteeri	Lehtipuuvesakkoja ei käsitellä metsänuudistamisaloilla eikä taimikoissa kemiallisin lehvästöruihkutuksin, lukuun ottamatta haavan vesakoiden levittämän sienitaudin poistamiseksi männyn taimikoista. Kriteerissä 10. tarkoitetuissa arvokkaissa elinympäristöissä ei käytetä kemiallisia kasvinsuojeluaineita. Kemiallisia kasvinsuojeluaineita ja biosidejä käytetään vain välttämättömissä tapauksissa, kuten esimerkiksi metsänuudistamisaloilla pintakasvillisuuden torjuntaan, lehtipuiden kantojen käsittelyyn, tukkimiehentäin torjuntaan sekä metsissä tai niiden välittömässä läheisyydessä sijaitsevien havupuutaravarastojen käsittelyyn hyönteistuhojen leviämisen estämiseksi. Kasvinsuojeluaineiden käyttö juurikäävän torjunnassa (kantokäsittelyssä) on hyväksyttävää, kun niitä ei käytetä kriteerissä 10 tarkoitetuissa elinympäristöissä. Kasvinsuojeluaineita ja biosidejä käytettäessä noudatetaan viranomaisohjeita.
Indikaattorit (mittarit)	Kemiallisten kasvinsuojeluaineiden käytön välttäminen on otettu huomioon metsäorganisaatioiden työohjeissa ja suosituksissa.
Määritelmät	

Otsikko	2.22 Työntekijöiden osaaminen varmistetaan
Kriteeri	Työntekijöiden riittävä ammatillinen osaaminen varmistetaan.

Indikaattorit (mittarit)	<p>Työnantajalla⁴³⁾ on asiakirja tai muu näyttö, joka osoittaa työnantajan työntekijöitä palkatessaan varmistuneen työntekijän työtehtävän vaatimasta, riittävästä ammatillisesta osaamisesta⁴⁴⁾ ja huolehtineen työsuhteen kestäessä sen kehittämisestä.</p> <p>Urakanantajalla on menettely, jolla varmistetaan, että työn toteuttajilla on riittävä ammatillinen osaaminen ja työkyky kuhunkin tehtävänä olevaan työhön.</p> <p>Työn toteuttajalla/työntekijällä on työssä tarvittavat yleisohjeet.</p> <p>Työn toteuttajalle/työntekijälle on annettu työmaakohtaiset, tehtävään liittyvät työohjeet, jotka sisältävät laatu-, ympäristö- ja muut vaatimukset⁴⁵⁾.</p>
Määritelmät	<p><u>43) Työnantajalla</u> tarkoitetaan työnantajarekisteriin rekisteröitynyttä työnantajaa. Tiedot työnantajarekisteriin rekisteröidyistä työnantajista on saatavissa Yritys- ja yhteisötietojärjestelmästä (YTJ), www.ytj.fi.</p> <p><u>44) Riittävä ammatillinen osaaminen</u> voi syntyä joko ammatillisen koulutuksen tai työkokemuksen kautta.</p> <p><u>45) Muu vaatimus</u> on esimerkiksi hakkuutähteiden poistaminen ulkoilureiteiltä, joista on sopimus metsänomistajan ja reitin ylläpitäjän kesken.</p>

Otsikko	2.23 Työturvallisuudesta, työhyvinvoinnista ja tasa-arvosta huolehditaan
Kriteeri	<p>Työn toteuttajille ja työntekijöille luodaan edellytykset turvalliseen ja laadukkaaseen työntekoon.</p>
Indikaattorit (mittarit)	<p>Työnantaja⁴⁶⁾ huolehtii, että</p> <ul style="list-style-type: none"> - työn toteuttajalla/työntekijällä on työssä tarvittavat yleiset työturvallisuusohjeet - työn toteuttajalle/työntekijälle on annettu tiedoksi työmaakohtaiset työturvallisuutta vaarantavat tekijät ja maastokohdat - työhön liittyvät ohjeet on annettu työn toteuttajan/työntekijän ymmärtämällä kielellä⁴⁷⁾ - työntekijällä on tarvittaessa käytettävissään tulkkaustaitoinen henkilö työhön liittyvissä asioissa <p>Työnantajalla on asiakirjat työterveyshuoltolaissa (1383/2001) edellytetystä työterveyshuollon järjestämisestä alku- ja määräaikaistarkastuksineen.</p> <p>Metsäorganisaatioissa, joiden palveluksessa on vähintään⁴⁸⁾ 10 työntekijää, järjestetään olosuhteisiin sopivaa työkykyä ylläpitävää toimintaa.</p> <p>Urakanantajalla on suositukset hakkuutyötä haittaavan ennakkoraivauksen toteutuksesta ennen hakkuuta.</p>

Määritelmät	<p><u>46) Työnantajalla</u> tarkoitetaan tapauksesta riippuen työnantajarekisteriin rekisteröitynyttä työnantajaa, puunkorjuutyömaan haltijaa tai aliurakoitsijan urakanantajaa. Tiedot työnantajarekisteriin rekisteröidyistä työnantajista on saatavissa Yritys- ja yhteisötietojärjestelmästä (YTJ), www.ytj.fi.</p> <p><u>47) Palveluksessa olevien työntekijöiden määrä</u> 31.12.</p> <p><u>48) Kun kyseessä on kielilain (423/2003) 3 §:ssä mainittu julkinen työn- tai urakanantaja, noudatetaan myös kielilakia.</u></p>
--------------------	---

Otsikko	2.24 Työnantajavelvoitteita noudatetaan
Kriteeri	<p>Työn- ja urakanantajat⁴⁹⁾ noudattavat ja edellyttävät alihankkijoidensa ja heille työvoimaa vuokraavien yritysten noudattavan työ- ja sosiaalilainsäädäntöä, työehtosopimuksia sekä ulkomaalaisen työvoiman käyttöä koskevaa lainsäädäntöä.</p> <p>Työn- ja urakanantajat antavat työpaikkojen luottamushenkilöille tilaajavastuulain (1233/2006) edellyttämät tiedot.</p> <p>Työn- ja urakanantajat ovat hoitaneet ja edellyttävät alihankkijoidensa hoitavan veronsa sekä sosiaaliturva- ja työeläkemaksunsa.</p>
Indikaattorit (mittarit)	<p>Työnantaja tuntee häntä velvoittavien työehtosopimusten, työ- ja sosiaalilainsäädännön sekä ulkomaalaista työvoimaa käytettäessä sitä koskevan lainsäädännön velvoitteet ja työnantajalla on menettelytapaohje, joilla varmistetaan voimassa olevan lainsäädännön noudattaminen. Työaikalain piirissä olevien työntekijöiden työaikakirjanpito järjestetään työaikalain edellyttämällä tavalla.</p> <p>Työehtosopimusten ja lainsäädännön⁵⁰⁾ rikkomuksista alueella pyydetään lausunnot työntekijä- ja työnantajajärjestöiltä.</p> <p>Urakanantajalla on ohjeet palveluiden hankinnasta ja asiakirjat, joilla osoitetaan, että alihankkijoiden kuuluminen ennakkoperintärekisteriin sekä verojen ja eläkemaksujen hoitaminen asianmukaisesti on tarkistettu vuosittain.</p> <p>Työnantajat/urakanantajat tekevät urakointi- ja työsopimukset⁵¹⁾ kirjallisina ja ne arkistoidaan.</p> <p>Työnantajalla/urakanantajalla on luettelo niistä, joilta on ostettu kahden viimeisen vuoden aikana metsätalouden urakointipalveluita⁵²⁾.</p> <p>Urakanantajat ilmoittavat alihankkijoilleen merkittävistä urakointitoiminnan tuotantokatkoksista tai tuotannonrajoituksista riittävän ajoissa ennen niiden aloittamista.</p>
Määritelmät	<p><u>49) Työn- ja urakanantajilla</u> tarkoitetaan työnantajarekisteriin rekisteröityneitä työnantajia. Tiedot työnantajarekisteriin rekisteröidyistä työnantajista on saatavissa Yritys- ja yhteisötietojärjestelmästä (YTJ), www.ytj.fi.</p> <p><u>50) Lainsäädännöllä</u> tarkoitetaan Suomen lainsäädäntöä</p> <p><u>51) Työehtosopimuksilla</u> tarkoitetaan Suomessa voimassa olevia työehtosopimuksia.</p> <p><u>52) Urakointisopimusten osalta</u> tässä tarkoitetaan yhdessä tai useammassa osassa tehtävää hankintaa, jonka arvo ylittää 8.500 euroa vuodessa.</p>

Otsikko	2.25 Metsänomistajien osaamista edistetään
Kriteeri	Alueen metsänomistajille tarkoitettuun täydennyskoulutukseen, henkilökohtaiseen tai ryhmäneuvontaan osallistuvien henkilöiden määrä on vuosittain vähintään 20 % alueen metsänomistajien lukumäärästä ⁵³⁾ .
Indikaattorit (mittarit)	Metsäkeskuksen, metsänhoitoyhdistysten, metsänomistajien liittojen ja metsäteollisuusyritysten sekä metsäoppilaitosten tilastot metsänomistajien koulutustilaisuuksista, henkilökohtaisesta ⁵⁴⁾ ja ryhmäneuvonnasta ⁵⁵⁾ . Tilastoista tulee käydä ilmi koulutukseen ja neuvontaan osallistuneiden henkilöiden lukumäärä ⁵⁶⁾ .
Määritelmät	<p><u>53) Metsänomistajien lukumääränä pidetään</u> sertifioitavan alueen metsänhoitomaksua maksavien tilojen lukumäärää.</p> <p><u>54) Henkilökohtaisia neuvontatilaisuuksia</u> ovat muun muassa maastokäynti metsäammattihenkilön kanssa, muu sitä vastaava tilakäynti, metsänhoitotyön suunnittelu ammattihenkilön kanssa ja ammattihenkilöltä saatu opastus metsätaloustöiden tekemiseen.</p> <p><u>55) Ryhmäneuvonnalla</u> tarkoitetaan indikaattorissa lueteltujen tahojen metsänomistajille järjestämiä kursseja.</p> <p><u>56) Kriteerissä</u> tarkoitettuun koulutukseen/neuvontaan <u>osallistuneiksi henkilöiksi</u> luetaan metsänomistajat ja muut tilan metsäasioiden hoitoon osallistuvat henkilöt.</p>

Otsikko	2.26 Lasten ja nuorten metsätietämystä edistetään
Kriteeri	Alueella on ajantasainen toimenpideohjelma, jolla edistetään lasten ja nuorten metsätietämystä.
Indikaattorit (mittarit)	<p>Alueen merkittävät metsäalan toimijat⁵⁷⁾ tarkistavat yhdessä metsäalan nuorisotyöstä ja koulutuksesta vastaavien tahojen kanssa vuoden kuluessa sertifikaatin hakemisesta toimenpideohjelman metsäkeskuksen aloitteesta. Toimenpideohjelman toteuttamisessa pyritään yhteistyöhön myös muiden asiasta kiinnostuneiden tahojen kanssa.</p> <p>Toimenpideohjelma sisältää suunnitelman</p> <ul style="list-style-type: none"> - lasten ja nuorten metsäluontoa, metsänhoitoa ja metsätaloutta koskevan tietämyksen lisäämiseksi ja - metsäalan ammattiin hakeutuvien ja alalla jo opiskelevien nuorten harjoittelu- ja työssäoppimispaikkojen järjestämiseksi. <p>Toimenpideohjelmissa määritellään tavoitteet, joiden toteutumista seurataan vuosittain.</p> <p>Toimenpideohjelmien laadinnassa mukana olevat tahot kokoavat ja toimittavat tiedot omista tapahtumistaan metsäkeskukselle.</p>
Määritelmät	<u>57) Kriteerin</u> tarkoittamia <u>alueen merkittäviä metsäalan toimijoita</u> ovat muun muassa metsäkeskus, Metsähallitus, metsänomistajien liitto ja puunhankintaorganisaatiot ja yrittäjä- sekä työntekijäjärjestöt.

Otsikko	2.27 Jokamiehen oikeudet turvataan
Kriteeri	Metsissä oleskelun ja liikkumisen sekä luonnontuotteiden keräämisen mahdollisuus jokamiehen oikeudella ⁵⁸⁾ turvataan.
Indikaattorit (mittarit)	Todennettuja jokamiehen oikeuksien rajoituksia ei ole merkittävästi.
Määritelmät	<p><u>58)</u> Jokamiehen oikeuksia ovat muun muassa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - liikkuminen esimerkiksi jalan, hiihtäen tai pyöräillen - tilapäinen leirytyminen toisen maalla - metsämarjojen, sienten ja eräiden muiden luonnontuotteiden keruu - kuivien risujen, maahan pudonneiden käpyjen ja pähkinöiden kerääminen - vesistöissä liikkuminen, tilapäinen ankkuroiminen, puutavaran uitto, talousveden ammentaminen, uiminen ja peseytyminen. <p>Jokamiehen oikeuksia eivät ole muun muassa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tulentekeo - puiden ja pensaiden vahingoittaminen - moottoriajoneuvolla ajo maastossa - rauhoitettujen kasvien sekä jäkälän ja sammalten keruu - riistan ruokintapaikkojen perustaminen - taimikoiden ja viljelysten vahingoittaminen - ympäristön roskaaminen. <p>Linnunpönttöjä ja tekopesiä saa sijoittaa metsiin maanomistajan suostumuksella. Jokamiehen oikeuksia voidaan rajoittaa lakeihin nojautuvien perusteiden.</p> <p>Jokamiehen oikeuksia ei ole rajoitettu yksityisteillä ja metsäteillä. Yksityisteiden käyttöoikeuksista ja –rajoituksista on säädetty yksityistielaisissa (358/1962). Metsäteiden käytön osalta tulee ottaa huomioon asiaa koskeva korkeimman oikeuden päätös 1991/819.</p>

Otsikko	2.28 Metsien monikäyttöedellytyksiä edistetään
Kriteeri	Ulkoilureittien ⁵⁹⁾ kulkukelpoisuus, metsästys- ja riistanhoitomahdollisuudet sekä sopimusperusteisten luomuluonnontuotteiden keruumahdollisuudet turvataan metsien monikäyttöedellytysten edistämiseksi.
Indikaattorit (mittarit)	<p>Ulkoilureitit⁵⁹⁾ rajataan maanmuokkauksen ja kantojennoston ulkopuolelle. Reiteille ei jätetä hakkuutähteitä ja reitistöä varten tehdyt kiinteät rakenteet säilytetään metsätalouden toimenpiteissä. Reitit on huomioitu kriteerin edellyttämällä tavalla, kun luonnonhoidon laadun seurantatulosten mukaan ennallaan säilynyttä reittipohjaa on yli 90 % sen toimenpiteiden alaisesta pituudesta.</p> <p>Metsäorganisaatiot antavat metsänomistajille tietoa metsästyksen ja riistanhoitotyön merkityksestä taimikkotuhojen estämisen ja luonnon monimuotoisuuden turvaamisen kannalta. Metsä- ja metsästysorganisaatiot⁶⁰⁾ antavat tarvittaessa lisää tietoja riistanhoitopainotteisesta metsien hoidosta ja käytöstä.</p> <p>Luomutuotteiden keruussa tarvittava tieto lannoitus- ja kasvinsuojeluaineiden käytöstä on käytettävissä niiden tilojen osalta, joilla on tehty sopimus</p>

	luomutuotanto-ohjeiden noudattamisesta metsänomistajan tai hänen valtuuttamansa edustajan kanssa.
Määritelmät	<u>59)</u> Ulkoilulain (606/1973) mukaisella ulkoilureittitoimituksella tai maanomistajan kanssa erillisin sopimuksin perustetut ja merkityt ulkoilureitit. <u>60)</u> Metsästysorganisaatioilla tarkoitetaan riistanhoitopiirejä ja –yhdistyksiä sekä metsästysseuroja.

Otsikko	2.29 Porotalouden ja metsätalouden yhteensovittaminen
Kriteeri	Metsähallituksen hallinnassa olevilla valtion metsäalueilla metsätalouden toimenpiteet ja porotalouden harjoittaminen sovitetaan yhteen paikallisen yhteistyön avulla niin, että porotalouden harjoittamisen edellytykset turvataan pitkäjänteisesti ja laaja-alaisesti poronhoitoalueella metsätalouden toimenpiteissä.
Indikaattorit (mittarit)	Tavoitteen saavuttamiseksi Metsähallituksen tulee olla yhteistyössä porotalouden edustajien kanssa silloin, kun se tekee sellaisia toimenpiteitä, joilla voi olla oleellista vaikutusta porotalouden harjoittamiseen. Oleelliset toimenpiteet ja yhteistyön tarve tulee määritellä yhdessä niin, että tavoite saavutetaan. Yhteistoiminnassa noudatetaan Metsähallituksen ja Paliskuntain yhdistyksen 27.2.2002 yhdessä allekirjoittamaa sopimusta ⁶¹⁾ sekä Metsähallituksen luonnonvarasuunnitelmissa metsätalouden ja porotalouden yhteensovittamista käsitteleviä kohtia.
Määritelmät	<u>61)</u> Vuonna 2002 solmittu sopimus ei koske saamelaiden kotiseutualuetta. Sopimuksen sisältöä ja kattavuutta voidaan muuttaa Paliskuntain yhdistyksen ja Metsähallituksen yhteisellä päätöksellä. Sertifiointikriteeri tarkoittaa kulloinkin voimassa olevaa sopimusta.

Otsikko	2.30 Saamelaiskulttuurin ja saamelaisten perinteisten elinkeinojen toimintaedellytykset turvataan saamelaisten kotiseutualueella saamelaisten kestävä kehityksen mukaisesti
Kriteeri	Saamelaisten ⁶²⁾ kotiseutualueella valtion hallinnassa olevia alueita ja luonnonvaroja hoidetaan ja käytetään siten, että saamelaisten perinteisten elinkeinojen ja saamelaiskulttuurin harjoittamisen edellytykset turvataan.
Indikaattorit (mittarit)	1) Valtion metsien käytössä seurataan kansainvälisen oikeuden, biodiversiteetisopimuksen artiklan 8j ⁶³⁾ ja perustuslain tarkoittamien saamelaisten oikeuksien toteutumista sekä saamelaiskäräjien osallisuutta asian valmistelussa ja päätöksenteossa. 2) Saamelaiset kulttuurimaisema- ja kulttuuriperintökohteet huomioidaan ja turvataan metsätalouden harjoittamisessa saamelaiskäräjiä ja kolttala-alueella kolttaneuvostoa kuullen. 3) Saamelaiskäräjien ja kolttaneuvoston kanssa neuvotellaan luonnonvarasuunnitelmista ja kestävä hakkuumäärän määrittämisestä saamelaisten kotiseutualueella. Hakkuumäärän mitoituksessa otetaan huomioon saamelaisten kotiseutualueen eri alueelliset ja luonnonolosuhteet, sekä eri saamelaiskulttuurit ja –elinkeinot. Luonnonvarasuunnitelmiin kirjataan kestävä

	<p>kehityksen toteuttaminen sekä saamelaisten esitykset ja miten ne on otettu huomioon. Hakkuumääriä ja -suunnitelmia tarkastellaan paliskunta- ja kuntakohtaisesti.</p> <p>4) Metsänkäyttö sovitetaan yhteen poronhoidon kanssa Saamelaiskäräjiä, paliskuntia ja sen siidoja/tokkakuntia kuullen siten, että hakkuut eivät aiheuta huomattavaa haittaa poronhoidolle. Maanmuokkausta ei käytetä kuivilla ja karukkokankailla. Muilla jäkälälaitumilla maanmuokkausta vältetään tai käytetään keveimpiä mahdollisia menetelmiä metsälain puitteissa. Soveltuvat metsänkäsittelymallit määritellään tarkemmin Saamelaiskäräjien, koltaneuvoston ja Metsähallituksen välisissä neuvotteluissa.</p> <p>5) Saamelaisten kotiseutualueella valtion metsien hoitaja laatii paliskunta-kohtaiset metsätaloussuunnitelmat, joihin se merkitsee paliskuntien ja tokkakuntien osoittamat poronhoidon kannalta tärkeimmät loppo- ja jäkälälaitumet sekä oleelliset reitit ja rakenteet.</p> <p>6) Valtion metsien hoitaja ylläpitää paliskunta-kohtaisia karttoja ja tilastoja jäkäläkankaista sekä kehittää raportointia muista saamelaisporonhoidolle tärkeistä alueista.</p> <p>7) Metsäteiden ympäristöselvitykseen saamelaisten kotiseutualueella sisältyy arvio hankkeen vaikutuksista saamelaiskulttuuriin ja saamelaisten perinteisiin elinkeinoin. Metsäteiden rakentaminen saamelaisten kotiseutualueella on sovitettava yhteen saamelaiskulttuurin, -elinkeinojen ja luontoarvojen kanssa saamelaiskäräjien ja koltta-alueella koltaneuvoston kanssa neuvotellen.</p> <p>8) Valtion metsien hoitaja ei saa estää aitaamalla porotalouden harjoittamista saamelaisalueella, ellei paliskunta ole aitaamista hyväksynyt.</p> <p>9) Luonnonvara- ja paliskunta-kohtaisten suunnitelmien laatimiseen osallistuville Saamelaiskäräjien tai koltaneuvoston edustajille tai paliskuntien poromiehille korvataan matkakulut.</p> <p>10) Saamelaisten kotiseutualueella metsäsertifioinnin auditoinneissa tulee aina järjestää Saamelaiskäräjille ja koltta-alueella koltaneuvostolle mahdollisuus tulla kuulluksi.</p>
<p>Määritelmät</p>	<p><u>62)</u> Kriteerissä mainittuja saamelaisia ovat saamelaiskäräjistä annetun lain 3 pykälässä tarkoittamat henkilöt, saamelaisten kotiseutualueen kunnat on määrätty lain 4 pykälässä, koltta-alue kolttalain 2 pykälässä. Saamelaisten perinteisinä elinkeinoina pidetään Suomen perustuslain 17 pykälässä 3 momentissa tarkoitettuja elinkeinoja.</p> <p><u>63)</u> Biodiversiteettisopimus 8j: ...kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti kunnioittaa, suojella ja ylläpitää alkuperäiskansojen ja paikallisten yhteisöjen sellaista tietämystä, keksintöjä ja käytäntöä, joka sisältyy biologisen monimuotoisuuden suojelun ja kestävä käytön kannalta merkityksellisiin perinteisiin elämänmuotoihin ja edistää ja laajentaa niiden soveltamista mainittujen yhteisöjen luvalla ja myötävaikutuksella sekä rohkaista tietämyksestä, keksinnöistä ja käytännöstä saadun hyödyn tasapuolista jakoa</p>